Bloemendaal

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	28 januari 2021
Commissievergadering d.d.	:	13 januari 2021
Commissie	:	Samenleving
Portefeuillehouder	:	S. de Roy van Zuidewijn
Programmaonderdeel	:	603. Inkomensregelingen 603001. Inkomensvoorzieningen Participatiewet/BBZ
Zaaknummer	:	2020004233
Productiedatum	:	12 november 2020

Onderwerp

Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024: *Samen tegen schulden*

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 november 2020

besluit:

1. In te stemmen met het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024: *Samen tegen schulden*;
2. In te stemmen met de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Bloemendaal 2021.

De raad voornoemd, d.d. 28 januari 2021

de voorzitter, de griffier,

Besluit raad: aangenomen
Voor: 19
Tegen: 0
Afwezig: 0

2020004233

Voorgesteld besluit
De raad wordt voorgesteld over te gaan tot vaststelling van het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024: *Samen tegen schulden* en de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Bloemendaal 2021.

Aanleiding en beoogd effect
Aanleiding
Door de Coronacrisis is de verwachting dat het aantal huishoudens met (problematische) schulden fors gaat stijgen. Deze stijging betreft ook doelgroepen die in het verleden minder vaak met problematische schulden zijn geconfronteerd, zoals ondernemers. Daarnaast zijn jongeren extra kwetsbaar. Naast al het persoonlijke leed zijn problematische schulden ook voor de samenleving een probleem. De maatschappelijke kosten van problematische schulden bedragen volgens het Nibud nu al 11 miljard euro per jaar. Dat is meer dan al deze schulden bij elkaar opgeteld.

Breed Schuldenoffensief
De huidige schuldhulpverlening is soms ingewikkeld en tijdrovend voor veel partijen. Vanuit het idee dat het mogelijk moet zijn om schulden sneller en effectiever aan te pakken, is landelijk een breed schuldenoffensief ingezet. Door de Coronacrisis is het moment daarvoor meer dan ooit aangebroken.

Beoogd effect
De doelstelling is dat zoveel mogelijk inwoners met geldzorgen bekend zijn met ondersteuning en zo vroegtijdig, goed en snel mogelijk worden geholpen. Het is hiervoor noodzakelijk dat overheden, maatschappelijke instellingen, leveranciers, ondernemers, jongeren en alle andere inwoners die hier mee te maken hebben zoveel mogelijk samenwerken.

Politieke keuzeruimte
Het wettelijk kader voor schuldhulpverlening vormt de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), die sinds 1 juli 2012 van kracht is. In de Wgs is vastgelegd dat elke gemeenteraad periodiek een beleidsplan schuldhulpverlening vaststelt. Per 1 januari 2021 wordt de Wgs gewijzigd en aangevuld. Hieruit volgt dat beleid op het gebied van vroegsignalering en dienstverlening aan ondernemers moet worden vastgelegd in het beleidsplan. Ook komt er een verordeningsplicht. Naast de wetswijziging van de Wgs worden in het gemeentelijke schuldendomein vanaf 2021 stapsgewijs nog drie nieuwe wetten ingevoerd. De drie nieuwe wetten en overige wijzigingen in de Wgs van vallen buiten de scope van dit beleidsplan en worden wanneer nodig in beleidsregels uitgewerkt.

Gedachtegang

Vroegsignalering
Per 1 januari 2021 zijn vaste lasten leveranciers (woningcorporaties, energiebedrijven, waterbedrijven en zorgverzekeraars) verplicht om betalingsachterstanden te melden aan de gemeente via een (door de gemeente te regelen) digitaal portaal. Hiervoor moet met de leveranciers een convenant worden gesloten. Gemeenten moeten vervolgens in actie komen bij signalen van betalingsachterstanden die duiden op een problematische schuld. Wij geven hier uitvoering aan door middel van het laten uitvoeren van huisbezoeken. Na het in behandeling nemen van een signaal worden incassomaatregelen door de leveranciers tijdelijk opgeschort.

Sociaal Raadslid
Sociaal raadslieden zijn juridisch geschoolde dienstverleners die hulp kunnen bieden bij juridische kwesties rondom bijvoorbeeld schulden, zoals de berekening van de beslagvrije voet. Gezien de

toenemende schuldenproblematiek en de aanpak vroegsignalering achten wij een sociaal raadslid (twee uur in de week) noodzakelijk voor inwoners met een laag inkomen in Bloemendaal.

Hulp aan ondernemers
Als een zelfstandig ondernemer zich meldt bij de gemeenten met geldzorgen of het verzoek om schuldhulp, onderzoeken wij op basis van de individuele situatie en wensen de mogelijkheden. Ten eerste wordt overlegd met de ondernemer of begeleiding door 'Over Rood' wenselijk en zinvol is. Vervolgens worden de mogelijkheden binnen het Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) en wanneer nodig de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) onderzocht. 'Over Rood' begeleidt en ondersteunt ondernemers bij een (door)start, schulden, administratieve achterstanden en bedrijfsbeëindiging. Het is een vrijwilligersorganisatie zonder winstoogmerk, met een landelijk dekkend netwerk en ruim tien jaar ervaring. De vrijwilligers van 'Over Rood' zijn zelf ook ondernemer.

Aanpak jongeren
Doordat jongeren meestal geen stabiel inkomen hebben, is schulden aflossen voor hen extra moeilijk. Schuldeisers gaan meestal niet akkoord met schuldregelingen en jongeren haken vaker af omdat schuldsanering een lang traject is van meerdere jaren. Voor jongeren is dus een andere aanpak nodig dan voor volwassenen. Wij gaan daarom het project 'NewFuture' intensief onder de aandacht brengen. Hierbij worden schulden van jongeren opgekocht en krijgen ze aanvullende begeleiding. Daarnaast bereiken we jongeren via het project 'Jongeren in Beeld' en bij de wettelijke vroegsignalering vormen jongeren een prioritaire doelgroep.

Nieuwe initiatieven
Er worden veel projecten ontwikkeld om de schuldhulpverlening te verbeteren. Wij stellen voor deel te nemen aan de Nederlandse Schuldhulproute. Daarnaast gaan wij zo snel mogelijk deelnemen aan 'Collectief Schuldregelen' en 'Schuldenknooppunt'. Ook gaan wij het Saneringskrediet inzetten, wanneer mogelijk met behulp van het landelijke Waarborgfonds. Ontwikkelingen rondom onder meer de 'Pauzeknop' en Het Vaste Lasten Pakket en volgen wij op de voet. Tot slot onderzoeken we of we de campagne 'Kom jij eruit' (opnieuw) gaan inzetten, als onderdeel van het lokale communicatieplan.

Verordening beslistermijn
Volgens de gewijzigde Wgs zijn gemeenten vanaf 1 januari 2021 verplicht om in een verordening de termijn op te nemen waar binnen een beschikking schuldhulpverlening wordt afgegeven. Dit in navolging van het advies van de Nationale Ombudsman. In overleg met de gemeente Haarlem hebben wij de maximale termijn van acht weken opgenomen in de verordening. In de praktijk is de afhandelingstermijn meestal korter (twee weken), maar omdat het altijd kan voorkomen dat meer tijd nodig is (bijvoorbeeld bij ingewikkelde casuïstiek of een plotselinge toename van het aantal aanvragen), wordt toch voor de mogelijke maximale termijn van acht weken gekozen.

Overwegingen van het college
Het beleidsplan schuldhulpverlening voldoet aan de maatschappelijke vraag en aan de nieuwe wetgeving. Wij verwachten met het nieuwe beleid het beoogde effect te bereiken.

Middelen

Kosten
Door de Coronacrisis verwachten wij hogere kosten voor reguliere trajecten schuldhulpverlening. Deze kosten zijn al meegenomen in de gemeentebegroting 2021. Hierbij is uitgegaan van een stijging van de kosten met 20 procent. Ook met extra mogelijke kosten voor de Bbz is in de begroting al rekening gehouden. Daarnaast bedragen de verwachte kosten voor nieuw beleid vanaf 2021 € 31.000. Zie voor een toelichting van deze kosten de tabel hieronder.

	2021	2022	2023	2024
Aanpak vroegsignalering				
Portaal VPS	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Vroeg Eropaf	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000
Sociaal Raadslid	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
Hulp voor ondernemers				
Over Rood	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Nieuwe initiatieven				
Nederlandse Schuldhulproute	Eerste jaar 'gratis'	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Schuldenknooppunt	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Saneringskrediet (borgstelling en werkkapitaal)	PM	PM	PM	PM
Communicatie				
Buitenreclame, drukkosten, advertenties	€ 5.000	PM	PM	PM
Totaal	€ 31.000	€ 31.000	€ 31.000	€ 31.000

Dekking
Voorgesteld wordt de kosten 2021 van € 31.000 te dekken via de eenmalige gelden armoede en schulden 2018-2020. De kosten in 2022 van € 31.000 kunnen voor € 10.000 gedekt worden uit het restant van de eenmalige middelen 2018-2022 en voor het overige via het Sociaal steunpakket 2020-2022, dat naar verwachting bij de decembercirculaire 2020 beschikbaar wordt gesteld. Het advies is om de mogelijke kosten 2023 t/m 2025 op te nemen in de Kadernota 2022-2025. Uiterlijk in juli 2022 is er een evaluatiemoment met betrekking tot de uitvoering en het benodigde budget. Met uitzondering van de Nederlandse Schuldhulproute (afspraak voor drie jaar) kunnen de afspraken en overeenkomsten jaarlijks worden opgezegd.

Participatie

Cliëntenraad Werk en Inkomen
De cliëntenraad Werk en Inkomen heeft meegelezen met dit beleidsplan. De aandacht voor ondernemers en voor jongeren vindt de cliëntenraad noodzakelijk. Het voorstel voor een sociaal raadslid kan ook op de instemming van de cliëntenraad rekenen, met de kanttekening dat als blijkt dat het aantal geraamde uren niet voldoende blijkt, dit verhoogd moet kunnen worden. Ook wijst de cliëntenraad op het belang van voorlichting (waaronder op scholen), preventie en het doorbreken van taboes. Dit nemen wij mee in het communicatieplan.

Wmo-raad Sociaal Domein
Vanwege het brede karakter van het beleidsplan hebben wij ook de Wmo-raad Sociaal Domein Bloemendaal gevraagd om mee te lezen. De Wmo-raad heeft aangegeven met waardering kennis te hebben genomen van het beleidsplan. De Wmo-raad vraagt zich daarbij wel af of het aanbod overzichtelijk genoeg is voor de betrokkenen. Wij hebben aangegeven dat wij, om meer overzicht te bieden, deel gaan nemen aan de Nederlandse Schuldhulproute (zie paragraaf 6.1 van het beleidsplan). De Wmo-raad wijst net als de cliëntenraad verder op het belang van communicatie en begeleiding na een traject. Nazorg is een vast onderdeel van een traject schuldhulpverlening en eigenlijk ook een vorm van preventie. De budgetcoaching die cliënten krijgen loopt na afloop van een traject ook nog enige tijd door.

Team schulddienstverlening Haarlem
Zaken die de uitvoering bij Team Schulddienstverlening Haarlem raken, zijn met de gemeente Haarlem afgestemd.

Communicatie
Om inwoners te bereiken is communicatie essentieel. In overleg met de afdeling communicatie wordt daarom een communicatieplan opgesteld, in afstemming met de landelijke campagne 'Kom jij eruit' en de campagne voor de Nederlandse schuldhulproute (NSR). De belangrijkste doelen zijn dat taboes op geldzorgen worden doorbroken en inwoners (waaronder jongeren en ondernemers) weten welke mogelijkheden er zijn voor vroegtijdige hulp.

Samenwerking (Heemstede)
Beleidsadvisering op het gebied van schuldhulpverlening is belegd bij de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ) voor Bloemendaal en Heemstede. De uitvoering van particuliere schuldhulpverlening wordt gedaan door Team Schulddienstverlening (Team SDV) van de gemeente Haarlem, op basis van een dienstverleningsovereenkomst en beleidsregels.

Vervolgproces/evaluatie
Deelname nieuwe initiatieven: implementatie eerste kwartaal 2021.
Communicatiecampagne: start januari 2021.
Actualiseren beleidsregels en dienstverleningsovereenkomst met Haarlem (voor zover nodig): eerste kwartaal 2021.

Bijlagen
2020004198: Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024*: Samen tegen schulden*
2020004199: Verordening beslistermijn schuldhulpverlening 2021.

Achterliggende documenten

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.